

RISØR KOMMUNE

Forebyggende tiltak

Innledning

Den 13. mars 2018 ble det i Koordinerende enhet (KE) besluttet å nedsette en arbeidsgruppe for gjennomgang av alle forebyggende programmer og tiltak i kommunen med representanter for helsestasjon, skole, flyktning (EBOI) og SLT-koordinator. Arbeidsgruppen rapporterer til KE. Oversikten er ment som et arbeidsverktøy, samtidig som det skal gi en oversikt over hva som gjøres i Risør kommune innenfor det forebyggende feltet.

Dette er første versjon av et dokument som skal være dynamisk.

I tabellen under har arbeidsgruppen valgt å sortere tiltakene etter hvilket år/klassestrinn tiltaket gjennomføres, samt for familier og enkeltpersoner uavhengig av alder. I tillegg til det som fremgår av tabellen skjer mye forebygging gjennom systematisk arbeid i daglig virksomhet. Metoder eller tiltak som er lovpålagte eller følger av faglige retningslinjer er i hovedsak ikke tatt med i oversikten. Der det eventuelt gjøres unntak, markeres det med en stjerne i venstre kolonne. Der hvor stjernen står i en parentes har kommune mulighet til å velge tiltak for å oppfylle kravet. Tiltak og modeller som går over flere alderstrinn, er heller ikke tatt med i tabellen, men beskrives kort her i innledningen:

- Ved oppstart i barnehage, gjennomføres oppstartsamtale med foreldrene. Gjennom TILF –observasjon (tidlig innsats i lærende fellesskaper) jobbes det systematisk på individ- og systemnivå i barnehagene for å sikre et godt og tilrettelagt barnehagetilbud. Målsettingen med TILF er å tilby godt koordinert tverrfaglig bistand i en tidlig utvikling av vansker, styrke ansattes kompetanse og styrke tverrfaglig samarbeid. TILF videreføres og utvikles videre med BTI-modellen (Bedre Tverrfaglig Innsats)
- Skolene har fokus på trivsel og læringsmiljø gjennom hele skolegangen. LP-modellen (læringsmiljø og pedagogisk analyse) brukes gjennom hele grunnskolen, i tillegg til at det blant annet er iverksatt kompetansehevingstiltak blant lærerne for å avdekke og håndtere skjult mobbing. I barneskolen er trivselsleder-ordningen (TL) etablert. Sønedeled har etablert vennegrupper, og Hope har hver høst «bli kjent kveld» for elever og foresatte. Dette med fokus på å bygge elev- og foreldrenettverk og fremme godt skolemiljø. Trivselsundersøkelser (5.-10. trinn) brukes aktivt. Elevundersøkelsen er styrende for hvilke tiltak som iverksettes knyttet til mobbing og skolemiljø. Ungdataundersøkelsen gir informasjon om mange sider av unges liv, og inngår i grunnlag for prioritering av innsatsområder.
- BTI (Bedre Tverrfaglig Innsats) er en av kommunens store satsninger. BTI er en modell for å kvalitetssikre helhetlig og koordinert innsats uten at det blir brudd i oppfølgingen, samtidig som det vektlegges kompetanseheving i den enkelte tjeneste og hos den enkelte ansatte.
- SLT-modellen sørger for systematisk samarbeid mellom politi, videregående skole og de kommunale tjenestene. SLT-koordinator skal sørge for informasjonsflyt fra det utførende nivået til beslutningsnivå i Politirådet hvor Ordfører, Rådmann og stasjonssjef er representert.

Alder	Tiltak	Målsetting	Omfang	Målgruppe	Ansvar/Utfører
0	I trygge hender Bruk av film og samtale på hjemmebesøk.	Forebygge vold med særlig fokus på filleristing.	Vises av helsesykepleier ifm. hjemmebesøk	Småbarnsforeldre	Helsesykepleier
1	Gjennomgang av AV-OG-TIL materiell ifm. konsultasjon på helsestasjonen 18 mnd.	Bevisstgjøre foreldre på godt alkovett i samvær med barn.	Del av ordinær konsultasjon	foreldre	Helsesykepleier
Klassetrinn	Tiltak	Målsetting	Omfang	Målgruppe	Utfører
1	Gjennomgang av AV-OG-TIL materiell ifm. skolestartundersøkelse	Bevisstgjøre foreldre på godt alkovett i samvær med barn.	Del av ordinær konsultasjon	foreldre	Helsesykepleier og lege
1	Fadderordning (Tildeles en fadder som går på 6. trinn.)	Øke trivsel og trygge skolemiljøet.	Hele skoleåret	elever	kontaktlærer
2	Kroppen min eier jeg Undervisning om vold og seksuelle overgrep	Forebygging og avdekking av vold og seksuelle overgrep	Oppstart skoleåret 2018/2019	elever	Helsesykepleier
2	Fadderordning (ordning fra 1. trinn videreføres med fadder fra 7. trinn)	Øke trivsel og trygge skolemiljøet.	Hele skoleåret	elever	kontaktlærer
3	Psykologisk førstehjelp	Forebygge psykiske helseutfordringer og utruste barn med et praktisk verktøy	2 timer i hver klasse	Elever	Helsesykepleier
Klassetrinn	Tiltak	Målsetting	Omfang	Målgruppe	Utfører
5	Psykologisk førstehjelp	Forebygge psykiske helseutfordringer og utruste barn med et praktisk verktøy	2 timer i hver klasse	elever	Helsesykepleier
5	Pubertetsundervisning - I tillegg settes fokus på bevissthet om egne grenser, vold og overgrep.	Elevene har kunnskap om pubertet og kroppens utvikling. Forebygge og avdekke vold og overgrep.	2 timer	Elever	Helsesykepleier

7	Kjærlighet og grenser Steg 1-7 Folkehelsefremmende/ Rusforebyggende program	Forberede barn og foreldre på ungdomstid, fremme relasjon, økt bevissthet om nettvett og alkohol.	7 kveldssamlinger av 2. timer + 5 dagsamlinger av 2. timer	Elever foreldre	SLT-koord. Helsesykepleier Miljøterapeut Barnehagefaglig rådg. Skolefaglig rådg.
7	Miljøterapeut skole (kun Søndeled barneskole)	Styrke skolens kompetanse i komplekse saker.		elever	Rektor
8., 9. og 10.	Etter skoletid	Skape en møteplass for ungdomsskoleelever- relasjonsbygging Tilby leksehjelp	Oppstart uke 41, 2019	Elever	SLT-koordinator Helsesykepleier ungdomsskolen Andre!
8	Kjærlighet og grenser Steg 8/ Psykologisk-førstehjelp	Forebygge uheldige hendelser på nett/nettmobbing. Alkoholforebygging. Forebygge psykiske helseutfordringer og utruste barn med et praktisk verktøy	2 timer på dagtid med elevene 2 timer kveld med foreldre	Elever foreldre	SLT-koordinator Helsesykepleier
8	Delbart? Om ulovlig bildedeling blant ungdom	Gjøre unge kjent med risiko og hva som er ulovlig iht. deling av bilder.		Elever Foreldre	Politiet
Klassetrinn	Tiltak	Målsetting	Omfang	Målgruppe	Utfører
8	Du bestemmer Undervisning om nettvett, personvern og digital kompetanse	Forebygge uheldige hendelser på nett/nettmobbing.		elever	Kontaktlærere på 8.trinn
9	«Utsett!» Informasjon på foreldremøte om ungdom og alkohol Foreldrenettverk	Utsatt alkoholdebut blant unge	20 min presentasjon+ samtale foreldregruppa	Foreldre	SLT-koord
9	Besøk av politiet Bevisstgjøring ift. rusmidler/holdninger/nettvett Ev. tidsaktuelt tema for det aktuelle årskullet eks tagging/hatkriminalitet	Forebygge kriminell atferd.	2 t pr klasse 2 t felles foreldremøte	elever	Politiet

9	Psykologisk førstehjelp	Forebygge psykiske helseutfordringer og utruste barn med et praktisk verktøy	1 skoletime	Elever	Helsesykepleier
10	«Utsett!» Informasjon på foreldremøte om ungdom og alkohol/hasj. Utdeling av Risør kommunes Cannabis-brosjyre Foreldrenettverk	Utsatt alkoholdebut blant unge Bevisstgjøring knyttet til hasj- bruk.	20 min presentasjon+ samtale foreldregruppa	Foreldre	SLT-koordinator
10	Ikke tøft å være død	Forebygge trafikkulykker	1 skoledag	Elever	Trygg Trafikk
Klassetrinn	Tiltak	Målsetting	Omfang	Målgruppe	Utfører
10	Psykologisk førstehjelp	Forebygge psykiske helseutfordringer og utruste barn med et praktisk verktøy	1 skoletime	Elever	Helsesykepleier
10	Undervisning om kroppspress Holdningsarbeid ift. etikk, ungdomskultur/kroppskultur og samliv	Redusere opplevd destruktivt press blant ungdom	Fokus i ulike fag gjennom 4 uker.	Elever	Faglærere
Klassetrinn	Tiltak	Målsetting	Omfang	Målgruppe	Utfører
VG1-VG3 samt 10. trinn	«Etter skoletid» Risør vgs er åpen etter skoletid, hvor elevene har tilgang til leksehjelp, gymsal, mekkeklubb, studiesenter foto/mediekjelleren, leksehjelp og brettspill.		Mandager mellom kl. 15-19.	elever	VGS
VG1	VIP Veiledning og informasjon om psykisk helse (VIP) i skolen. Undervisning i psykisk helse Fra høsten 2018, også i innføringsklassen	Redusere psykisk helseutfordringer	2 timer i hver klasse på VG1	elever	Helsesykepleier, psykiatrisk sykepleier

2 VGS	Undervisning om hasj	Forebygge hasjbruk blant unge. Informasjon om hasjavvenningsprogram.	1 skoletime	elever	SLT-koordinator og saksbehandler NAV (prosjekt 2019)
3 VGS	Politiet møter russen	Forebygge rus og uheldige hendelser i russetiden.	Dialog med russestyret + 1 t undervisning	Elever	Politiet
VG3	Verdensdagen psykisk helse 3. klasse inviteres til kommunens inspirasjons-seminar på Risørhuset.	Fokus på psykisk helse og uhelse. Bevisstgjøring.		elever	Arbeidsgruppe sammensatt på tvers av tjenester.
VG1-VG3	Verdensdag for psykisk helse Markering av verdensdag for psykisk helse på skolen	Økt bevissthet om psykisk helse		Elever	Helsesykepleier, psykiatrisk sykepleier
VG1-VG3 *Helsesykepl.	Åpen dør 3 dager i uken Råd og veiledning om fysisk og psykisk helse.	Styrke fysisk og psykisk helse, forebygge uønsket svangerskap og seksuelt overførbare sykdommer.	3 dager i uken	Elever	Skolehelsetjenesten: Helsesykepleier og psykiatrisk sykepleier.
16-20 år *	Helsestasjon for ungdom Råd og veiledning. Prevensjon, Gravi-tester, klamydiatester, foreb. av sos.	Gi råd og veiledning Forebygge uønskede svangerskap	Åpent hver onsdag fra kl. 14-16	Elever	Jordmor/helsesykepleier
EBOI	Tiltak	Målsetting	Omfang	Målgruppe	Utfører
	Åpen dør Samtale. Drop in og oppfølging.	Være til stede for elever med behov for samtale.	1 dag (fredag)	Elever	Miljøterapeut fra psykisk helse
	Helsedagen Stasjonsundervisning om vold i nære relasjoner, nettvett, omskjæring/kjønnslemlestelse, psykisk helse.	Forebygge vold i nære relasjoner Forebygge uheldige hendelser på nett Forebygge omskjæring/kjønnslemlestelse Forebygge psykisk helseutfordringer			Skolehelsetjenesten, politi, psykisk helse.

Tilbud til foreldre med barn i ulik alder	Tiltak	Målsetting	omfang	Målgruppe	Utfører
	COS-P foreldreveilednings-gruppe (trygghetssirkelen)	Styrke samspill mellom foreldre og barn. Øke kompetansen om betydningen av og hvordan møte barnets behov. Forebygge vold.	Oppstart høst 2018 8 g. av 1 ½ time 2 grupper pr. år	foreldre	Helsesykepleier og barnevernskonsulent
	Individuell COS-P foreldreveiledning	Styrke samspill mellom foreldre og barn. Øke kompetansen om betydningen av og hvordan møte barnets behov. Forebygge vold.	8 g. av 1 ½ time	foreldre	Helsesykepleier
(*)	ICDP (International child development programme/ foreldreveilednings- program)	Bidra til trygghet i foreldrerollen. Fremme godt samspill mellom foreldre og barn. Forebygging av vold.	Materiell til bruk ved de ulike konsultasjonene på helsestasjonen 0-4 år.	Alle foreldre	Helsesykepleier
	ICDP-program for flyktning-foreldre til barn i ulik alder	Bidra til trygghet i foreldrerollen. Fremme godt samspill mellom foreldre og barn. Forebygging av vold. Nettverksbygging Bygge bro mellom kulturer	Gruppe over 12 ganger.	Flyktning- foreldre	Helsesykepleier i samarbeid med en fra flyktningkontoret
	iPluss økonomiveiledning	Bedre økonomistyring	15 timer fordelt over 2-3 dager	Brukere som kommer til å få nedgang i inntekt	NAV Samarbeid Risør, Vegårshei og Gjerstad.
Tilbud til enkeltungdom uavhengig av klasstrinn	Tiltak	Målsetting	Omfang	Målgruppe	Utfører
	Ungdomslos Tilbud til flyktninge-ungdom som står i fare for å droppe ut av skole/arbeid (12-24 år)	Hindre drop-out	Etter behov	Elever	Ungdomslos

	Ungdomskontrakt Tilbud til unge lovbrytere	Forebygge gjentatt kriminalitet/rusbruk	6 mnd til 2 år	Unge lovbytere mellom 15 og 18 år	SLT-koordinator (samarbeid med politiet)
	Hasjavvenningsprogram	Hjelpe brukere ut av hasjavhengighet	Åtte uker eller etter behov	Unge under 30 år?	NAV/SLT-koordinator
EBOI	Tiltak	Målsetting	Omfang	Målgruppe	Utfører
	Ukentlig møtested Tilbud til enslige mindreårige flyktninger samt flyktninger på VGS Leksehjelp, tema: Trafikalt grunnkurs Økonomi Selvstendigjøring	Forebygge isolasjon- fremme integrering.	3 t. en gang pr. uke	elev	Miljøarbeidere fra EM